

Bezoekadres
Oranje-Vrijstaatplein 2

Postbus 94801
1090 GV Amsterdam
Telefoon 020 25 35444
Fax 020 25 35900

Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost

Sector Burger, Strategie & Projecten (BSP)
Afdeling Programm's en Projecten

Retouradres postbus 94801 1090 GV Amsterdam

Aan de leden van de deelraad Oost

Datum	7 januari 2011
Ons kenmerk	229283
Uw kenmerk	
Behandeld door	Marten Klein
Doorkiesnummer	020 – 2535 313
E-mail	m.klein@oost.amsterdam.nl
Bijlage	Memo inzake staatssteun door Job Fellingner
Kopie aan	Raadsleden stadsdeel Oost
Onderwerp	Beantwoording raadvragen VVD aan het DB inzake MuzyQ

Geachte raadsleden,

Op 16 november 2010 heeft de heer R. de Bruin schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van de voortgangsrapportage MuzyQ. Met deze brief beantwoord ik deze.

Vooraf

Het klopt dat er onderzocht wordt of er sprake is van staatssteun. Dit is noodzakelijk omdat het stadsdeel een brief heeft ontvangen van andere partijen die actief zijn in het verhuren van oefenruimten voor muziek. Naar aanleiding van de eerste verkenningen naar dit onderwerp door onze advocaat is de vraagstelling inmiddels verder uitgewerkt. Het gaat om de aspecten staatssteun en concurrentievervalsing. Een notitie over dit onderwerp is op 26 november door de advocaat aangeboden aan het dagelijks bestuur.

Beantwoording van de vragen

In openbare correspondentie is bericht over de melding bij de NMA door de advocaten van de andere ondernemers die aangeven dat er sprake is van staatssteun en een rechtszaak hierover overwegen. Wat zijn de risico's daarvan?

Op basis van onderzoek door onze advocaat acht het dagelijks bestuur de risico's ten gevolge van de door de andere ondernemers aangekaarte veronderstelde staatssteun klein.

Ten aanzien van de huidige situatie concludeert onze advocaat dat er geen sprake is van staatssteun. De Europese marktverhoudingen zijn in het geval van het Muziekmakerscentrum niet in het geding. Ook is geen sprake van oneerlijke

Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost

concurrentie omdat de daadwerkelijk verschuldigde hypotheekrente die SOS dient te betalen 5,4 % bedraagt, hetgeen boven de huidige marktrente is. Ook geeft een eerste vergelijking tussen de tarieven van Jam Studio, Melody Line en MAE aan, dat de laatste licht duurder is dan de eerste twee.

Ten aanzien van de toekomstige situatie neemt het dagelijks bestuur het voorkomen van staatsteun als uitgangspunt.

Het dagelijks bestuur zal vooruitlopend op elke stap die het DB zet toetsen of daarmee een situatie ontstaat waarin sprake kan zijn van staatssteun. De advocaat zal bij dit proces betrokken blijven om dit te kunnen toetsen.

Op pagina 2 staat dat er een onderzoek plaatsvindt naar de vraag of de overname van het pand in overeenstemming is met de regels voor het vermijden van staatssteun..... Kan dit betekenen dat het raadsbesluit om het pand aan te kopen teruggedraaid moet worden? Wanneer is er uitkomst?

Op vrijdag 26 november heeft het dagelijks bestuur een definitief advies van zijn advocaat ontvangen over de door derden vermeende staatssteun en concurrentievervalsing.

Het dagelijks bestuur doet, in opdracht van de raad, alles dat nodig is om te kunnen besluiten over aankoop van het gebouw op basis van een goed onderbouwd voorstel. Dit aankoopbesluit wordt door de stadsdeelraad genomen. Pas als het aankoopbesluit is genomen kan het dagelijks bestuur daadwerkelijk overgaan tot koop. Als voor die tijd ernstige bezwaren tegen verkoop zouden ontstaan zal het dagelijks bestuur aan de raad adviseren niet tot aankoop over te gaan. Tot op heden zijn dergelijke bezwaren niet bekend bij het dagelijks bestuur.

In het projectplan worden 3 fasen onderscheiden en voor alle 3 de fasen wordt een budget/begroting gepresenteerd met voornamelijk p.m. posten. Ik wil zsm weten welke gelden nodig zijn en hoe dit in de begroting van 2011 past.

Het dagelijks bestuur zal met een meer gedetailleerde uitwerking van dit projectplan komen waarbij de p.m. bedragen ingevuld zijn. Zoals in het projectplan al aangekondigd zal deze verdieping volgen. De dekking van dit project is reeds aangevraagd en goedgekeurd bij vaststelling door de stadsdeelraad van de perspectievennota 2011. Deze dekking is definitief na vaststelling begroting 2011. Zie hiervoor blz. 123 van de begroting 2011.

Er staat dat er een tiental geïnteresseerden zijn met plannen voor het gebouw. Ik zou deze graag kabinet ontvangen om ons een beeld te vormen van de markt en de interesse van externe partijen

Wij kunnen geen overzicht geven van de geïnteresseerden. Reden daarvoor is dat een aantal partijen ons in vertrouwen heeft benaderd en vanuit concurrentieoverweging niet bekend wil worden. Daarnaast kan het onze onderhandelingspositie schaden als partijen bekend zijn. Wel kunnen we in algemene termen schetsen wat voor partijen het zijn:

- andere en mogelijk nieuwe aanbieders van oefenruimten
- potentiële exploitanten voor de horeca en de zalen

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oost

- programmeurs voor de zalen
- partijen uit de culturele sector die een deel van de ruimten in het gebouw permanent of tijdelijk willen huren
- onderwijsinstellingen die muziekonderwijs verzorgen en gedurende de dag gebruik willen maken van oefenruimtes
- partijen die het gebouw als kantoorruimte willen gebruiken
- partijen die specifieke (onderwijs) functies willen vestigen waarvoor verbouwingen noodzakelijk zijn.

Tussen de vele geïnteresseerden zijn serieuze partijen en partijen die denken voor een koopje over het gebouw te kunnen beschikken.

Ik ga er van uit u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend
Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oost

A.C. (Lieke) Thesingh
Portefeuillehouder

Memo staatssteun en oneerlijke concurrentie

Van: Jop Fellingier
Aan: Lieke Thesingh
Datum: 17 november 2010

Vraagstelling:

1. Waarom zijn staatssteun en oneerlijke concurrentie in relatie tot het Muziekmakerscentrum een issue?

Beantwoording:

2. De sanctie op het verlenen van staatssteun is de verplichting van de overheid om de staatssteun terug te vorderen. Eventuele door derden (aantoonbaar) geleden schade kan dan worden verhaald op de overheid.
3. Door mr. J. de Groot, de advocaat van de bedrijven The Melodyline B.V. en oefenstudio's The Jam is het Stadsdeel per brief van 12 oktober 2010 op de hoogte gesteld van het feit dat deze bedrijven van mening zijn dat zowel het Stadsdeel als de centrale stad zich schuldig hebben gemaakt aan het overtreden van de nationale en internationale mededingingsregels. Die overtreding bestaat volgens mr. De Groot uit het optreden als garant voor de geldlening die SOS heeft aangetrokken van de FGH Bank. Tengevolge van deze garantstelling zou door SOS een aanzienlijk lagere rente zijn bedongen dan wanneer er geen garantstelling zou zijn geweest. Mr. De Groot heeft aangekondigd in een brief van 29 oktober 2010 klachten hierover aan de NMA en de Europese Commissie te hebben gezonden. Bij brief van 17 november 2010 stuurt hij een kopie van de klacht aan de NMA van 17 november 2010 waarin wordt gevraagd om oplegging van een last onder dwangsom aan de gemeente/het Stadsdeel.
4. Een tweede punt, dat volgt op de kwestie van de mededingingsregels, is dat door de schending van die mededingingsregels SOS in een gunstiger positie is gebracht, ten gevolge waarvan The Melodyline en The Jam omzetverlies hebben geleden en kosten van rechtsbijstand hebben moeten maken. Hiervoor wordt het Stadsdeel, althans de gemeente Amsterdam, aansprakelijk gesteld. In de brief van 29 oktober 2010 van mr. De Groot wordt dit bedrag voorshands op EUR 200.000 per cliënt gesteld.
5. Het derde punt is dat mr. De Groot van mening is dat wanneer het Stadsdeel het Muziekmakerscentrum koopt, er marktconform dient te

worden opgetreden en dus huur moet worden voldaan, omdat anders de markt nog meer verstoord zou worden.

- 6 Door mr. De Groot wordt daaraan toegevoegd dat het Stadsdeel ten onrechte in haar besluit van 26 januari 2009 het Muziekmakerscentrum als 'dienst van algemeen economisch belang' (daeb) heeft aangemerkt.

Risico analyse

- 7 In de brieven van mr. De Groot wordt in wezen ingegaan op het mededingingsrechtelijke begrip 'staatssteun', en het feit dat er sprake is van bevoordeling van SOS waardoor er sprake is van oneerlijke concurrentie. Door mr. De Groot wordt een en ander niet verder uitgewerkt.

- 8 Van staatssteun kan sprake zijn indien:

1. De steun is bekostigd met overheidsgeld.
2. De steun gaat naar een onderneming. Hieronder kunnen ook gezondheidsinstellingen, stichtingen, profsportclubs en woningcorporaties vallen.
3. De onderneming heeft door de steun een voordeel die de onderneming niet langs normale commerciële weg zou hebben verkregen.
4. Het voordeel is selectief: alleen bepaalde ondernemingen profiteren van de steun.
5. Het voordeel vervalst (potentieel) de concurrentie en heeft mogelijk invloed op de handel tussen landen in de interne (Europese) markt.

- 9 Van steun is sprake als er een garantie wordt gegeven. Het gaat dus niet alleen om het verstrekken van geld.

- 10 Aangaande het vijfde punt wordt het internationale aspect duidelijk. In hoeverre de steun daadwerkelijk de interne markt verstoord is maar zeer de vraag. Tot nu toe hebben zich slechts twee Amsterdamse concurrenten zich gemeld.

- 11 Er zijn verder uitzonderingen mogelijk op het verbod op staatssteun. Mocht een overheid twifelen, bijvoorbeeld op het punt van de verstoring van de interne markt, dan is het verstandig om een oordeel van de Europese Commissie te vragen alvorens de garantie te verstrekken. Dit is voor zover ik het zie, niet gebeurd.

- 12 Een ander punt betreft de marktconformiteit van de garantie. In ogeschouw nemend dat in de raadscommissie Wonen op 17 januari

2005 alsmede in de voordracht stadsdeelraad van 30 mei 2005 wordt gesteld dat het verstrekken van de garantie een lagere rente mogelijk zal maken voor SOS, is die marktconformiteit een aandachtspunt. Het is namelijk mogelijk dat de **uiteindelijk overeengekomen** rente weldegelijk marktconform is. In dat geval is er in ieder geval marktconform gehandeld.

- 13 Een andere uitzondering is de 'Dienst van algemeen economisch belang'. DAEB zijn diensten van publiek belang die door ondernemingen worden verricht. Omdat de overheid er eisen aan stelt, bijvoorbeeld om te zorgen dat ze altijd tegen een redelijke prijs beschikbaar zijn, zijn ze door de onderneming niet rendabel uit te voeren. (Decentrale) overheden mogen de extra kosten die ondernemingen maken voor DAEB daarom compenseren. In het deelraadsbesluit van 26 januari 2010 is inderdaad besloten om het Muziekmakerscentrum tot daeb te benoemen. Uit de onderliggende documenten heb ik niet kunnen opmaken op welke gronden dit is gebeurd. Uit het feit echter, dat Melodyline en The Jam al deze economische activiteit uitvoeren, kan worden opgemaakt dat de stelling dat er sprake is van een daeb moeilijk houdbaar zal zijn.
- 14 Het andere punt van mr. De Groot betreft oneerlijke concurrentie. Die oneerlijkheid is volgens mr. De Groot gelegen in het verlenen van de staatssteun tegen niet marktconforme voorwaarden en het daarna toestaan dat er wordt geëxploiteerd zonder huur te betalen.
- Risico beperking**
- 15 De manier om aan het verwijt van staatssteun te ontkomen, is aan te tonen dat de rente die door SOS wordt betaald, marktconform is te noemen. Voorts dienen alle verdere stappen die worden genomen te worden getoetst op marktconformiteit. Dit geldt niet alleen voor bijvoorbeeld de huur die mogelijk later in een herzien huurcontract wordt opgenomen, maar ook voor de verplichting van SOS om de huur te innen van MAE. Ofschoon daarvoor geen directe bevoegdheid is van het Stadsdeel om SOS daartoe te dwingen, kan wel op grond van de Akte van Vrijwaring een brief worden gestuurd waarin naast aanspraak op betaling van de onder de garantie afgeroepen bedragen, tevens wordt gestaan op huurinning om daarmee het verhaal van het Stadsdeel op het vermogen van SOS mogelijk te maken.
- 16 Een ander belangrijk punt betreft het feit, dat de interne markt niet wordt verstoord. Zolang geen buitenlandse partijen zich melden omdat zij hetzij zich hier hadden willen vestigen, of er buitenlandse gebruikers komen omdat het veel goedkoper is dan in andere landen van de EU, lijkt verstoren van de markt niet voor de hand te liggen. Het is dusdanig onwaarschijnlijk dat er sprake is van een verstoorde interne

markt, dat het melden van de garantie aan de Europese commissie wellicht heel voorzichtig is, maar verdedigbaar is dat het niet is gedaan, uitgaande van de onwaarschijnlijkheid van het verstoren van de interne markt.

- 17 Het punt van de oneerlijke concurrentie lost zich ook op langs de lijn van de marktconformiteit. Het Stadsdeel zal zich in zijn opstelling naar SOS en MAE, of welke huurder dan ook, marktconform moeten gedragen.
- 18 In het geval van Melodyline is boven water gekomen dat er tussen SOS en Melodyline van 2003-2005 gesprekken zijn gevoerd over deelneming van Melodyline in het Muziekmakerscentrum. Van een van die gesprekken is een geluidsopname met toestemming van beide partijen gemaakt, die is uitgewerkt op papier. Van de samenwerking is het niet gekomen, maar het bewijst dat Melodyline niet a priori werd uitgesloten van deelname aan het Muziekmakerscentrum en de kans heeft gehad om mee te doen.